

PRESSEMEDDELELSE:

Midlertidigt stop for eksport af narhvalsprodukter fra Grønland.

Grønlands Landsstyre har besluttet at stoppe midlertidigt for eksporten af narhvalsprodukter.

Beslutningen træder i kraft med øjeblikkelig virkning, dog således at allerede udstedte tilladelser kan benyttes.

Derefter er det ikke længere lovligt at eksportere (udføre) produkter hvori der indgår narhvalstand eller andre dele fra dyret, fra Grønland til udlandet. Dette gælder f.eks. smykker og kunstgenstande fremstillet af narhvalstand. Også hele tænder er omfattet af forbuddet.

TURISTER

Eftersom forbuddet træder i kraft med øjeblikkelig virkning kan turister, der besøger Grønland i år, ikke længere hjemtage kunsthåndværk eller andet, hvor narhvalstand eller andre dele fra dyret indgår.

HERBOENDE

Det er fortsat muligt for herboende personer at købe narhvalsprodukter. Det vil også være muligt at udføre produkterne i forbindelse med bohavflytninger.

Yderligere vil det fortsat være muligt for personer bosiddende i Grønland at medbringe personlige smykker og ejendele på udenlandsrejser, da dette ikke er omfattet af en tilladelsesordning. De medbragte effekter skal dog bringes med tilbage til Grønland.

GRØNLANDS VIDENSKABSRÅD

Forbuddet skyldes, at Grønlands Naturinstitut i sin egenskab som Videnskabsråd i relation til CITES ikke kan dokumentere, at eksporten er uden betydning for fangsten. Da fangsten samtidig ikke anses for at være bæredygtig, idet den overstiger de anbefalinger der ligger i den internationale rådgivning fra NAMMCO og JCNB, kan eksporten af produkter fra narhval derfor ikke udelukkes at medvirke til at skade den grønlandske bestand af narhvaler. Videnskabsrådet fremhæver i sin vurdering, at den primære årsag til fangst af narhval i Grønland er det eftertragtede *mattak* (hud med spæk) og kødet, men handel med narhvalprodukter kan ikke udelukkes at gøre fangsten mere attraktiv.

Vurderingen fra Grønlands Videnskabsråd er iværksat af Direktoratet for Miljø og Natur, som en direkte følge af de internationale forpligtelser, der påhviler Grønland i forbindelse med Grønlands medlemskab af Washingtonkonventionen / CITES.

HVAD ER CITES ?

CITES er tiltrådt af mere end 160 lande verden over, og skal beskytte verdens mange truede dyre- og plantearter. I alt er ca. 5.000 dyrearter omfattet af CITES. Cirka 30 af arterne forekommer i Grønland. For nogle arter gælder et totalt forbud mod international handel, mens handelen med andre arter tillades, hvis de pågældende landes myndighed forinden har udstedt de nødvendige tilladelser. Læs eventuelt mere om CITES på: www.cites.org.

BÆREDYGTIGHEDS-ERKLÆRING

Inden medlemslandene kan udstede de nødvendige CITES-tilladelser, skal der forinden forelægge en videnskabelig vurdering af, om eksporten kan være til skade for artens overlevelse i det pågældende land. En såkaldt bæredygtigheds-erklæring.

Det er en sådan erklæring Grønlands Videnskabsråd er blevet bedt om at udarbejde for Direktoratet for Miljø og Natur i forbindelse med eksport af narhvalsprodukter. Og det er på baggrund af denne erklæring, at Landsstyret nu har truffet beslutning om at stoppe eksporten.

EKSPORT TIL EU

Allerede i december 2004 vedtog EU på baggrund af en vurdering foretaget af den Videnskabelige Undersøgelsergruppe i EU, at man ikke længere ville udstede importtilladelser for grønlandske narhvalprodukter til EU. Den grønlandske eksport af narhvalsprodukter er altså allerede underlagt begrænsninger i relation til EU. Med Landsstyrets beslutning inkluderes nu også turisternes udførsel af narhvalsprodukter til bl.a. EU-lande.

MIDLERTIDIGT FORBUD

Forbudet betragtes som midlertidigt, og vil blive opretholdt, så længe eksporten ikke kan udelukkes, at kunne skade vores narhvalsbestande.

LOVGIVNING

Afgørelsen er truffet i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 13. september 2004 om eksport og import af vilde dyr og planter mv. omfattet af konventionen af 3. marts 1973 om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (Washingtonkonventionen/CITES).

For yderligere information kan Direktør Alfred E. R. Jakobsen, Direktoratet for Miljø og Natur, kontaktes på telefon 34 67 01 eller susi@gh.gl.

[Klik her for at hente baggrundsmateriale.](#)

Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqarfik
Direktoratet for Miljø og Natur

Dato 9. juni 2006

J.nr. 28.23.21

Baggrundsmateriale

Midlertidigt stop for udstedelse af CITES-eksporttilladelser på narhval.

Grønland er forpligtigelsesmæssigt at betragte som fulgyldigt medlem af Washingtonkonventionen / CITES. Der er således ikke taget forbehold for Grønland da Danmark ratificerede konventionen. Omvendt er Grønland ikke fulgyldigt medlem af CITES i forhold til tale- eller stemmeret. Dér bliver vi hørt igennem Danmark som medlemsstat, der igen i CITES-sammenhæng agerer sammen med de andre EU-lande.

Arterne i CITES er opført på tre forskellige lister:

- Liste I (*de stærkt udryddelsestruede arter*) og
- Liste II og III (*de truede arter*)

Handel med arter opført på Liste I er som udgangspunkt forbudt, mens handel med arter opført på Liste II og III kan ske på en kontrolleret og bæredygtig måde.

Grønland har indtil vedtagelsen af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 13. september 2004 om Washingtonkonventionen/CITES manglet et Videnskabsråd, som skal vurdere, hvorvidt eksport af produkter af de arter, som står opført på ovennævnte Liste I og II er til skade for artens overlevelse. For Grønlands vedkommende er arterne på Liste II: Narhval, Isbjørn, Hvidhval, Vågehval (sildepisker) fra Vestgrønland samt Marsvin.

I Grønland gives der normalt kun udførselstilladelse til produkter af arter, som er opstillet på konventionens Liste II og III (bilag B i EU), da de andre CITES medlemslande normalt ikke tillader import af arter opstillet på Liste I.

Grønlands Naturinstitut fungerer jf. CITES-bekendtgørelsen som Grønlands Videnskabsråd i relation til Washingtonkonventionen/CITES og skal derfor i overensstemmelse med konventionens retningslinier og bekendtgørelsen foretage såkaldte videnskabelige vurderinger, inden der kan udstedes CITES-eksporttilladelser for arter omfattet af konventionens Liste I og II.

I konventionens terminologi kaldes en sådan vurdering for "*non-detriment finding*". En non-detriment finding, herefter kaldet en "bæredygtigheds-erklæring", er en vurdering af, hvorvidt eksport af produkter fra en given art, er "ikke-skadelig" for denne arts overlevelse.

Den aktuelle sag

Direktoratet for Miljø og Natur har efter anmodning modtaget en bæredygtigheds-erklæring for narhval fra Grønlands Naturinstitut, i instituttets egenskab som Grønlands Videnskabsråd. Denne blev modtaget primo oktober 2005.

Anmodningen er den første af sin art, og denne sag vil derfor skabe præcedens for hvordan fremtidige sager håndteres i Hjemmestyret i forhold til bæredygtigheds-erklæringer for arter på Liste I og II og eventuelt III.

I svaret fra Videnskabsrådet står der blandt andet: "*As there is no trade-system in place that will distinguish whether narwhal products originate from whales caught in West Greenland excluding Melville Bay, in Melville Bay, or in East Greenland - it cannot be concluded that the current export of narwhal products from Greenland is non-detrimental as, with the current catches, it might be detrimental to narwhals in West Greenland*".

I svaret meddeler Videnskabsrådet altså, at det IKKE kan konkluderes, at den nuværende eksport af narhvalprodukter er "non-detriment", dvs. ikke-skadelig for artens overlevelse i Vestgrønland.

Dette svar begrundes først og fremmest med, at den grønlandske fangst overstiger den kvote på 135 dyr, der anbefales af den fælles-videnskabelige arbejdsgruppe nedsat under NAMMCO (North Atlantic Marine Mammal Commission) og JCNB (The Canada/Greenland Joint Commission on Conservation and Management of Narwhal and Beluga).

Grønlands Naturinstitut har udarbejdet et sæt retningslinier for sit virke som Videnskabsråd ud fra retningslinierne i CITES-regi (<http://www.cites.org/eng/cop/11/info/03.pdf>).

Blandt andet er der opstillet tre mulige kategorier, som kan anvendes i forbindelse med bæredygtigheds-erklæringer fra Videnskabsrådet:

1. Ikke-skadelig eksport
2. Ikke-skadelig eksport kan ikke dokumenteres
3. Skadelig eksport

Det nævnes endvidere, at for at en art skal placeres i kategori 1, 'Ikke-skadelig eksport', skal følgende grundregel være opfyldt: "*Fangsten er mindre end eller lig med den videnskabeligt afsatte rådgivning for bæredygtig fangst*". Dette er ikke tilfældet i herværende sag.

Grundlaget for kategorierne er i overensstemmelse med hjemmestyrets bekendtgørelse på området jf. § 18, stk. 3, hvor Videnskabsrådet i en bæredygtigheds-erklæring skal afspejle den rådgivning, der er givet i relation til blandt andet NAMMCO og JCNB.

Videnskabsrådet konkluderer således i deres svar til Direktoratet for Miljø og Natur, at "Ikke-skadelig eksport kan ikke dokumenteres" (ovennævnte kategori 2).

Dermed *kan* eksport af narhvalprodukter være til skade for artens overlevelse. I henhold til Washingtonkonventionens bestemmelser (Artikel III, 2a og IV, 2a, se evt. <http://www.cites.org/eng/disc/text.shtml#texttop>) er det ikke muligt for en national administrativ styrelse i et CITES-medlemsland at udstede CITES-eksporttilladelser for arter på Liste I og II, såfremt disse på baggrund af en bæredygtigheds-erklæring ligger i andre kategorier end ovennævnte kategori 1.

Grønlands Videnskabsråd

Jf. § 18 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 13. september 2004 om eksport og import af vilde dyr og planter mv. omfattet af konventionen af 3. marts 1973 om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (Washingtonkonventionen/CITES), agerer Grønlands Naturinstitut som Grønlands Videnskabsråd. Videnskabsrådet skal i forhold til kravene i Washingtonkonventionens Artikel IV, 2a udarbejde de såkaldte *non-detrimental finding* (bæredygtigheds-erklæringer) på alle de arter der udnyttes i Grønland, og som er omfattet af Liste I og II.

Ifølge konventionsteksten skal den nationale videnskabelige myndighed (Grønlands Videnskabsråd) give en erklæring om, hvorvidt den eksport der foregår for den pågældende art er "ikke-skadelig" for artens overlevelse. En sådan erklæring skal foreligge inden den administrative myndighed (Direktoratet for Miljø og Natur) må udstede eksporttilladelser for arter opført på Liste I og II.

Et midlertidigt stop for eksport af narhvalprodukter kan ikke ophæves før Videnskabsrådet afgiver en ny bæredygtigheds-erklæring som konkluderer, at der er tale om "ikke-skadelig eksport".

Ved bæredygtigheds-erklæringen på narhval har Grønlands Videnskabsråd lagt vægt på, at kvoten for narhval overstiger den anbefalede kvote.

Udstedelse af CITES-eksporttilladelser

Det kan oplyses, at der i 2004 blev udstedt tilladelser til ca. 1.961 produkter fra narhval, i 2003 i alt 1.549 tilladelser og i 2002 i alt 1.341. Tilladelserne dækker alt fra smykker til hele tænder, hvoraf langt størstedelen var turisternes udførsel. Konsekvenserne vil derfor først og fremmest ramme brancherne

knyttet til turistens køb af grønlandsk kunsthåndværk. Narhval er den art, Direktoratet for Miljø og Natur udsteder flest tilladelser til.

Tabel 1 viser antallet af udstedte eksporttilladelser til narhvalprodukter for årene 2002-2004. "I alt"-kolonnen viser antallet af udstedte tilladelser. En tilladelse kan gives til en øring af narhval, en hel tand og alt der i mellem. Det samlede antal siger derfor ikke noget om hvor mange hele tænder der er anvendt. Direktoratet for Miljø og Natur registrerer hvilke produkttyper der ønskes eksporteret på tilladelsen. Kolonnen "Hele tænder" viser hvor mange hele tænder der var ønske om at eksportere ud af det samlede antal tilladelser.

Tabel 1: CITES-eksporttilladelser af narhvalprodukter for 2002-2004. I alt på årsbasis, og andelen af hele tænder af det samlede antal.

År	Hele tænder	I alt
2002	130	1.341
2003	123	1.549
2004	121	1.961